

بیمه‌ی عدم منفعت

از منظر

فقه و قانون

مؤلف: محسن ابراهیمی

(استاد دانشگاه آزاد اسلامی)

۱۳۹۷

سرشناسه	:	ابراهیمی، محسن، ۱۳۶۳ شهریور -
عنوان و نام پدیدآور	:	بیمه عدم منفعت از منظر فقه و قانون / مولف محسن ابراهیمی.
مشخصات نشر	:	تهران: انتشارات صالحیان، ۱۳۹۷.
مشخصات ظاهری	:	۱۲۶ ص.: جدول.
شابک	:	۹۷۸-۶۲۲-۲۱۴-۰۰۶-۹
وضعیت فهرست نویسی	:	فیبیا
یادداشت	:	کتابنامه: ص. ۱۲۱-۱۲۶.
موضوع	:	بیمه کسب و کار -- ایران
موضوع	:	Business insurance -- Iran
موضوع	:	بیمه کسب و کار -- قوانین و مقررات -- ایران
موضوع	:	Business insurance -- Law and legislation -- Iran
موضوع	:	رقبیت (بیمه) -- ایران
موضوع	:	Insurance law (Islamic law) -- Iran
موضوع	:	خسارت (بیمه)
موضوع	:	Damages (Islamic law)
موضوع	:	تأمین خسارت -- ایران
موضوع	:	Indemnity -- Iran
موضوع	:	تأمین خسارت (فقه)
موضوع	:	Indemnity (Islamic law)
رده بندی کنگره	:	۱۳۹۷ ب۳ الف/۹۵۹-HGA
رده بندی دیویی	:	۳۶۸/۰۹۴
شماره کتابشناسی ملی	:	

دفتر مرکزی و توزیع: تهران-میدان انقلاب-خیابان کارگر جنوبی-خیابان شهدای ژاندارمری

پلاک ۱۲۷-واحد ۳ pubsalehiyan.ir ۶۶۹۷۹۳۰۰ - ۰۹۱۹۰۸۱۰۱۴۲

عنوان کتاب: بیمه عدم منفعت از منظر فقه و قانون

نویسنده: محسن ابراهیمی

ناشر: صالحیان

سال و نوبت چاپ: ۱۳۹۷-اول

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۲۱۴-۰۰۶-۹

قیمت: ۱۵۰۰۰ تومان

فهرست مطالب

۱۱	پیشگفتار
۱۳	مقدمه
۱۵	فصل ۱: ابعاد فقهی و حقوقی بیمه‌ی عدم النفع
۱۵	تاریخچه بیمه عدم النفع
۱۵	پیشینه بیمه در نظام حقوقی دنیا
۱۶	تأثیر بیمه به شکل امروزی
۱۹	پیشینه بیمه - عدم النفع
۲۴	تعاریف
۲۴	بیمه در اسلام
۲۴	بیمه در فقه
۲۵	گروه اول موافقان مشروعیت قرارداد بیمه
۲۷	گروه دوم موافقان مشروعیت قرارداد بیمه
۲۸	گروه سوم موافقان و دلایل آن‌ها از مشروعیت قرارداد بیمه
۲۹	مخالفان مشروعیت فقهی بیمه
۳۱	قائلان به تفصیل
۳۱	نقد این دیدگاه و نظر
۳۲	بیمه در حقوق
۳۳	عقد لازم
۳۳	معلق یا منجز
۳۴	عقد دوطرفه و معوض
۳۴	عقد مبتنی بر حسن نیت

- ۳۵..... عدم النفع در لغت
- ۳۵..... عدم النفع در فقه
- ۳۶..... عدم النفع در حقوق
- ۳۷..... عدم النفع و تفویت منفعت
- ۳۹..... ضمان مسبب تفویت منافع چگونه است؟
- ۴۰..... آیا عدم النفع ضرر است یا خیر
- ۴۱..... انواع عدم النفع
- ۴۵..... حکم عدم النفع از دیدگاه علمای اسلام
- ۴۹..... قواعد فقهی توسعه عدم النفع
- ۵۳..... حکم عدم النفع از دیدگاه حقوق ایران
- براساس مقررات قانون مدنی معنی به چه صورتی می تواند مطالبه خسارت عدم النفع
- ۵۸..... قراردادی نماید؟
- ۶۵..... تعریف بیمه عدم النفع
- ۶۸..... طرح بیمه نامه عدم النفع
- ۷۲..... بیمه عدم النفع بیکاری
- ۷۳..... مصادیق بیمه عدم النفع
- ۸۱..... فصل ۲: ارکان، فواید و شرایط بیمه عدم النفع
- ۸۳..... ساختار اصلی بیمه عدم النفع
- ۸۳..... بیمه گر
- ۸۳..... بیمه گذار
- ۸۳..... موضوع بیمه
- ۸۴..... نرخ بیمه
- ۸۵..... استثنای بیمه عدم النفع
- ۹۱..... فواید و مزایای بیمه عدم النفع از دید بیمه گذاران
- ۹۱..... اهمیت بیمه عدم النفع

۹۲.....	مزایای بیمه عدم النفع.....
۹۳.....	دلایل توجه بیمه گذاران به بیمه عدم النفع.....
۹۷.....	شرایط عمومی قرارداد بیمه عدم النفع.....
۹۸.....	قصد و رضای طرفین.....
۹۹.....	اهلیت متعاقدين.....
۹۹.....	اهلیت بیمه گر.....
۹۹.....	اهلیت بیمه گذار.....
۱۰۰.....	موضوع و عوضین قرارداد.....
۱۰۱.....	مشروعیت جهت قرارداد.....
۱۰۲.....	شرایط اختتامی قرارداد بیمه عدم النفع.....
۱۰۵.....	موارد انقضاء قرارداد : بیمه عدم النفع.....
۱۰۵.....	موارد فسخ قرارداد بیمه عدم النفع.....
۱۰۵.....	موارد انحلال قرارداد بیمه عدم النفع (تفاسخ).....
۱۰۷.....	فصل ۳ : سخن پایانی.....
۱۰۷.....	مشکلات علمی بیمه عدم النفع.....
۱۱۰.....	راهکارها و پیشنهادهای عملی توسعه بیمه عدم النفع.....
۱۱۳.....	نتیجه گیری.....
۱۲۱.....	منابع و مأخذ.....

پیشگفتار

بیمه عدم‌النفع که زیرگروه بیمه اموال می‌باشد، یکی از انواع بیمه‌های زیان پولی است که در آن، موضوع تعهد بیمه‌گر، پرداخت وجه نقد معینی متناسب با زیان وارد به بیمه‌گذار بر اثر وقفه در جریان تولید، به علت خسارت مادی است. چنانچه بر اثر خسارت مادی وقفه‌ای در جریان تولید یک بنگاه صنعتی پیش آید، بیمه‌گر عدم‌النفع، درآمد سود از دست رفته ناشی از توقف تولید را بر اساس شروط قرارداد بیمه عدم‌النفع جبران می‌کند. در ضمن آن بخش از هزینه‌هایی که بیمه‌گذار، اضافه بر توقف تولید تحمل کرده است را جبران می‌نماید. بیمه زیان پولی در واقع، بیمه‌ای است که موضوع آن، تضمین جبران زیان‌های پولی غیرمادی بیمه‌گذار، مانند از دست دادن درآمد، سود اجاره‌ها و یا کاهش ارزش پولی است. در حالی که موضوع بیمه اشیاء، شی مادی عینی و ملموس است. بیمه زیان پولی به سه نوع عمده «بیمه اعتبار»، «بیمه تضمین» و «بیمه عدم‌النفع» تقسیم می‌شود. برخی بیمه صداقت و امانت کارکنان را نیز از جمله بیمه‌های زیان پولی به شمار آورده‌اند.

با بررسی قوانین و مقررات موضوعه و همچنین قوانین خاص در می‌یابیم که مقنن هر چند با خلاقیت و ابتکار به بیان وضع قوانین پرداخته و با توجه به نیازهای جامعه و مسائل مبتلا به حتی دوراندیشی و آینده‌نگری بوده اما مرور زمان و نیازها و رفتارهای متفاوت و تغییر آداب و رسوم جامعه، برخی قوانین دیگر جوابگوی نیازهای مردم نمی‌باشد، به عنوان مثال در گذشته از دست رفتن یک منفعت و فرصت کسب اگر چه ضرری متوجه صاحب آن می‌شد اما آن چنان ضربه به پیشرفت و بازار کسب و کار ایجاد نمی‌نمود اما امروزه به دلیل پیشرفت سریع تکنولوژی و سیستم‌های ارتباطی در امور کاری از دست رفتن منفعت و یک فرصت کسب، نه تنها گاهی زیان غیر قابل جبرانی وارد می‌آورد بلکه برخی مواقع باعث از بین رفتن موقعیت شغلی

می‌گردد به عنوان مثال عدم ایفای تعهد یک شخص در مدت معین علاوه بر از بین رفتن اعتبار شغلی او باعث محروم ماندن متعهدله از منفعت آینده می‌شود.

با مراجعه به متون فقهی و قانونی و نظرات اساتید و علمای شیعه و سنی برخی قائل به تفکیک بین عدم‌النفع و تقویت منفعت شده‌اند و برخی دیگر هر دو را یکی می‌دانند، حال با این اوصاف نقش شرکت‌های بیمه (بیمه‌گر) در پوشش قرار دادن خسارت‌های عدم‌النفع قابل تحقیق و بررسی می‌باشد، بیمه عدم‌النفع نوعی بیمه زیان پولی است، بیمه زیان پولی در واقع بیمه‌ای است که موضوع آن تضمین جبران پولی غیرمادی بیمه‌گذار، مانند از دست دادن درآمد، سود، اجاره‌بها و یا کاهش ارزش پولی است.